

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27f.

TOLLHEGYEN.

— július 9.

(Elő a listákkal.) Wekerle miniszterelnök elég ember arra, hogy ne szoruljon a Mandola féle támadókra. Nem is akarjuk vele szemben eljátszani sem a cukros, sem pedig a keserű Mandola szerepét. Nincs rá szorulva. De azt mégis merjük ajánlani, hogy ne gyakoroljon kiméletet legalább azon ellenségeivel szemben, akik nem elégszenek meg a kormány szidás egyéni és általános jogával, de oly rágalomokkal özönlök el a sajtót, a melyek idegessé teszik a közönséget, meg tévesztik a közvéleményt. Elő hát azokkal a listákkal, amelyek — a Wekerle ösmeretes szavai szerint — azon sajtó- és egyéb népbolondító betyárok neveit tartalmazzák, akik már „előre eszkomptáltak szolgálataikat.” — Ez a kiméletlen, de szükséges sakkhuzás nagyon kiábrándítaná a közönség ama részét, amely virtust lát a kormány támadásában akkor is, amikor a valódi hazafiság annak támogatására kell hogy siessen Ausztria, a közös ellenség ellen!

(Nem lehet „civis.”) Az „Az Ujság” című ujságban egy idő óta rágalmozó cikkek jelennek meg Wessprémy Zoltán főispán ellen. Valami akarna írja azokat, a kire nézve nagyon sürgős lehet a megyei főorvosi állás betöltése, azért az említett álcás darabot lap politikájában helyezi el receptjeit és ott szorgalmazza a maga önzésének flastromát. Madrat és cikkezöt tolláról ösmerünk meg, a névtelen támadót megösmérjük inkognitójából is. Csak azt ne írnia a cikke alá, hogy „civis”, holott a debreceni civis utálja az alattomoságot és nem igen kívánczik az után, hogy a megyei főorvos okvetlen darabont-főorvos legyen!

(Az utasok) Egy kupében ülünk az osztráksógorral, holott külön kupében is roboghatnának a közélet robogó vasutján. Esetünket megvilágosítja a következő adoma. E napokban történt, hogy egy somlyai izraelita üzletember Nagyváradról utazott hazafelé a vonaton, de Rév állomás körül rendkívül erős gyomorgörösök és szédülések kezdtek környékezni. Alig várta hát, hogy a vonat Révre megérkezék, azonnal rohant az állomásfőnökhöz és kért ettől egy pohár papramorgót, melyet boldog reménykedéssel fel is hajtott hamarosan s csakugyan szünni kezdett a fájdalma. A főnök részvételt tuda-

kolta, hogy honnan kaphatta a bajt? Mire az utas azt felelte, hogy háttal ült a vonatban az utiránynak s bizonyosan ezért vették elő a szédülések.

— Miért nem kérte meg valamelyik utitársát, hogy csereüljön ülést magával? — kérdezte a főnök.

— Felkértem volna, — felelt az utas — de nem tehettem, mert egyedül ültem a kocsiban.

Vagy még akkor sem mernénk kényelmesen és a kedvünk szerint elhelyezkedni, ha magunk ülünk a kocsiban? . . .

A hortobágyi sáskajárás.

Írta: Jablonowski József,
a m. kir. Rovartani Állomás igazgatója.)

— július 9.

(I.) A budapesti és a debreceni lapok július 3-iki és 4-iki számai a hortobágyi sáskajárásról olyan rémhíreket közöltek, amelyek nemcsak a Hortobágy környékén, hanem általában az egész alföldön valóságos riadalmat okoztak. E hírek szerint 60 ezer kat. hold vetése oda van; a sáska már tönkre tette Debrecen város határát és Balmazújváros, meg Bősziromény felé vonul. Oda van a szegény ember vetése. A jószágállományt éhínség fenyegeti, mert az állatnak nem lesz mit enni. A Hortobágy fűvéből csak a gyökér maradt. A sáska fekete rajokban száll. Rávetette magát a keresztekbe rakott buzára. A gazdák és munkások tehetetlen kétségbeesésükben sirva fakadnak, mikor a szorgalmas munka gyümölcsének teljes megsemmisülését látják. Rémmel gondol mindenki a télre . . . A pusztítás minden képzelet felülhalad . . . stb.

A mi ezekben a szavakban élénk színekkel és bámulatraméltó képzelődéssel ki van festve, szerencsére nem való. Hogy a rémhíreknek világgá való bocsátása kinek állott érdekében és kinek tett mentő, jó szolgálatot, nem tudom és nem is akarom kutatni, de annyi való, hogy az illető élénk agyműködésű szerző a hortobágykörnyéki gazdáknak a mai sztrájkos-válságos és

*) A „Budapesti Hirlap”-ból vesszük át ezen közleményt, igazságait figyelembe ajánljuk a gazdaközönségnek. Szerk.

egyébb csapásos időkben jó perccet nem szerzett.

E gazdák általában az Alföld gazdái megnyugtató végett megírom itt, hogy e hírekből mi a való. Erre kötelez első sorban az, hogy Darányi Ignác miniszter ur bizalmából magam vezettem a hortobágyi sáskairást és másodsor, mert e veszedelmet a maga teljességében rajtam kívül még Debrecenben sem ismeri senki jobban.

Mint ugyancsak a napilapok után a földmívelési miniszter ur közölte, a hortobágyi sáskairást ez idén június hó 23-án már abba kellett hagyni, mert a sáska majdnem mind szárnyas volt és irtás közben már a kora reggeli órákban is annyira élénk volt, hogy a munka teljesen eredménytelenné vált. De már két nappal előbb megesezt, hogy a hortobágyi vásárról Nagy Iván felé (Hevesmegye) hazatérő vásárosok a sáska egy részét, amely éppen az utjukba esett, a nagyiváni vetésekbe szoritották. A sáskának eme nagy élénksége miatt tehát hiába lett volna a további fáradozás és költsékezés. Június 21-ike óta egyre több sáska özönlött Nagyiván felé, mert a Hortobágy „halasközi tanyájának” nevezett legelőjén lévő gulya és ménes most egyre jobban kifelé szoritotta azt. Ebben az időben ugyanis részint a legelő jószág, részint a sáska, de a szárazság is annyira elfogyasztotta itt a „mezőt” (fűvet), hogy a gulya és ménes most messzire járt és csak a széleken, tehát részben a Nagyivánnal határos részen talált annyi fűvet, hogy jóllakhatott. E mindennapi egyirányú és kifelé való járás annyira egy irányba és Nagyiván felé szoritotta a rajzó, de a gyalogló sáskát is, hogy majdnem mind ide került és egy hét alatt, tehát június 27-én már mintegy 25–3 km.-nyi hosszában benne volt Nagyiván határában. Ez első pillanatra nagy távolság, valójában azonban, szerencsére kevés. — Tudnunk kell, hogy Nagyivánnak ez a része igen szikes, rossz földű. A munka alatt levő földek kisebb nagyobb megszakításokkal keskeny sávok alakjában futnak a Hortobágy felé, köztük pedig akár ugar, akár legelő (legtöbbször hasznavehetetlen parlag föld) van. A fertőzés itt legteljebb csak a szélső,

Sirolin

Emeli az érvényt és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárúban. — Ára üvegeket 6— koronára.

keskeny táblát, vagy csak a szélét éri. E fertőzés, noha jó hosszú és Tiszafürednek Hortobágyra dülő szélét is éri, még sem nagy, hanem csak valami 100—120 kat. hold. Ebből a buza a legtöbb, amelyben a sáska csak itt-ott (foltonkint) tett nagyobb (50—75 százalé) kárt; teljes kár, vagyis, hogy a sáska a buzát teljesen lerágta volna, nem láttam, mert a buzát már majdnem a kártevés kezdete előtt lehetett learatni. A még zöld árpa, zab, zabosbüköny többet szenvedett, de ebből itt csak kevés van. A zabot, hogy a sáska el ne pusztítsa, zölden kellett levágni, ugyanígy az árpát is, amelyből azonban csak 10—15 kat. hold volt. A zabosbükönyt, mert éppen vágni való volt, levágták s itt is alig van kár. Midőn e sorokat írom, kapom a távirati értesítést, hogy a nagyiváni fertőzéstől a sáska visszavonult, helyebb nem megy, hanem a legelőre száll, hogy tojása lerakását ott megkezdje. Eszerint tehát a kár végét érte.

Ez a hortobágyi sáskának egyik kártétele. A másik kártétel Mátán, tehát Hortobágy közepén, az ottani nagycsárda körül van. A csárda, a vasúti állomás és a csendőrségi tanya körül van valami 100—120 kataszteri hold, amely mint illetményföld az odaváló ménesmesternek, csendőrségnek, városi cselédségnek, állatorvosoknak és másoknak ki van adva. Van ugyanott, de ettől valami 2 kilométerre, újabb gyep-törés is, amely egyesek szerint 89, mások szerint 160 kataszteri hold; ennek kisebb része muharral, nagyobb része zabbal van bevetve. Innen, Mátáról, június 29-én az öreg Szikszai, a csárda bérlője, telegrafálta, hogy a sáskák pár nap alatt mindenét megesszik. Másnap reggel egyik tisztviselő-társam már künn volt és az összegyűjtött emberekkel délben a sáskát a vetésből nemesak kihajtotta, hanem elrajzásra is bírta, úgy hogy a kártétel ott megszűnt. Július hó 3-án és 4-én megfordultam magam is a tett helyén és láttam, hogy a csárda körüli ve-

tésekben a sáska csakugyan tett kárt, összesen 25—30 kataszteri hold van olyan, amelyet a sáska igen megrongált, sőt például a ménesmester árpájának a fejét (kalászát) annyira leszedte, hogy csak szára (szalmája) maradt meg. — Ugyancsak így bánt el a cselédség s a többiek vetésével is. A gyep-törésben lévő muharban nem tett kárt, mert ezt, valamint a kukoricát nem szereti és csak a végső inségben, ha zöldes buza, árpa, vagy zab nincs, lepi meg; viszont a gyep-törés második vetésében, a zabban 1—2 holdat, ahol a zab a szikes talajon rossz, teljesen elpusztított s azonkívül meglepett még valami 15—20 kataszteri holdat, amelyben egyenkint a zab zászlaját itt-ott megrongálta. A kár 3—5 százaléknyi lesz.

(Vége köv.)

Politikai hírek.

= Az ülések meghosszabbítása.

Budapestről jelentik: Képviselői körök erősen foglalkoztatja azon eshetőség, hogy ha a képviselőház július hó folyamán nem véggezhetne a költségvetéssel, augusztus 1-én újra bekövetkeznék az *ex-lex*. Ennek ellen-szerűl az ülések meghosszabbítására, esetleg a felirati vita megszakítására gondolnak.

= Evangélikus püspök választás.

Bachát Dániel ág. ev. püspök elhalálása folytán megüresedett bányakerületi püspökségre most folyt le a szavazás a kerületben. A beérkezett szavazatok ma délelőtt bontotta fel a kerületi gyűlés által e célra kiküldött bizottság Zsilinszky Mihály v. b. r. tanácsos kerületi felügyelő elnöke alatt. A szavazatok összeszámlálásával kitént, hogy egyik jelölt sem kapta meg a szükséges abszolút többséget s így Scholtz Gusztáv budapesti esperes és Szeberenyi Lajos Zsigmond békéscsabai lelkész között, mint a kik a legtöbb szavazatot kapták, pótválasztás lesz. Beérkezett összesen 357 szavazat, ebből Scholtz Gusztávra esett 152, Szeberenyire 108. Nagyobb számú szavazatot kaptak még Veress József vekési esperes, Detrovics Jö-

zsef csongrádi esperes és Belehovszky Gábor bácsi főesperes, püspökhelyettes. A pótválasztás augusztus hó első felében lesz.

= **A pénzügyi bizottság ülése.** A képviselőház bizottság (a mint nekünk táviratozzák) ma ülést tartott Sággy Gyula elnöke alatt. Jelen volt Kossuth Ferenc is. Hosszabb tanácskozás után a kereskedelmi költségvetést elfogadták.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 9.

Alig 30 ember előtt nyitja meg Justh Gyula elnök az ülést. A felirati javaslat van napirenden és szinte kínos már, hogy milyen unalmas hosszúsággal hömpölyög a nemzeti ségiek által támasztott vita.

Justh Gyula elnök az ülést megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Justh Gyula bemutatja Ziegler Kálmán levelét, melyben lemond esáktornyai mandátumáról.

Szalay László bíráló bizottsági tag leteszi az esküt.

Farkasházy Zsigmond a zárszámadási bizottság előadója: Az emlékeztetés 1905. évi június 21-iki ülésen Fejérváry Géza báró több javaslatot terjesztett a Ház elé. Fejérváry miniszterelnök . . .

Halász Lajos: Alkotmányellenes miniszterelnök! . . .

Farkasházy Zsigmond: Bocsánatot kérek, csak akkor lett alkotmányellenes, amikor leszavazták. Azon az ülésen az elnök csodálatos lélekjelenlétének köszönhető, hogy nem sikerült az alkotmány ellen intézett merénylet. Kéri a jelentés kinyomatását és szétosztását.

Következik a

felirati vita.

Brediceanu Coriolán: Neki jutott a szerencse, hogy a felirati vita második hetét megkezdje.

Közbeszólások: Eleget beszélnek . . .

Brediceanu Coriolán: Az országot kínai kőfállal nem lehet elzárni. A népjogok védői látják a magyar viszonyokat és azt, hogy a nemzetiségek a népjogok védői. Azal vádolják őket, hogy izgatnak. Kéri a vádlókat, tanítsák meg őt, miként kell izgatni (Derűltség) A magyarok érdekében ő mindig szót emelt és erre büszke.

Szatmári Mór: Nem a szót, hanem a cselekedetet nézzük. (Zaj.)

Elszakadtunk.

Csalódtál bennem s én csalódtam benned.
Véred lassabban folyt mint az enyém.
Langy esti szellő a te szenvedélyed,
Kicsiny szobát világosító fény.
S az én szivemben tropikus világ van,
Melyben buján nő minden, ami nő.
Cikkázó villám, harsogó menydörgés
És délibábos forró levegő.

Elszakadtunk, mint madár a tájtól,
Ha forró nyarat hűvös őszt követ,
Te nem hánytál az én szememre semmit
S én sem dobtam utánad egy követ.
Csak a szivünk fájt egy kissé beléje
És aztán elmúlt, elszállt, elaludt,
Lelkemre mondom, nem gondoltam volna,
Hogy a zugó ár oly gyorsan lefut.

Erdősi Dezső.

Kalvária,

Szólt a zene s a cigányok húzták a ropogós csárdást és Fehér Gábor már vagy egy jó órája táncolt egyfolytában az özvegy kántorné lányával, az eperajku, darázs de-
-Fu Ormós Elizszel. Nagyon szépen, nagyon

formésan táncoltak s a manák seregi, ez egyszer irigység nélkül konstatálták, hogy egymás számára vannak teremtve. És igazuk is volt, egymás számára teremtődtek, csak hogy az élet, mely a gazdagot s a szegényt mindig elválasztja egymástól, gondoskodott róla, hogy akadályok merüljenek fel közöttük. Fehér Gábor ráteremt gazdag anyja, de hogy engedte volna, hogy fia, a híres ügyvéd, a nagy vagyon leendő örököse, elvegye a kántorné szépséges, de szegény virágszálat. És Gábor, mit szófogadó engedelmes fiu, nehéz szívvél bár, de mégis állta anyjának a tilalmát.

Szegény Eliz oly sokat várt ettől az együttléttől, azt hitte, hogy most Gábor okvetlen nyilatkozni fog. De hiába várt, a vallomás nem történt meg s reggel felé végtelenül szomorúan távozott az utolsó báljáról.

Az özvegy kántorné sopánkodott, jajgatott, sajnálta azt a sok pénzt, a mibe a drága bál ruha került. Az özvegyi konvencióba kapott földcskének majdnem az egész évi árendáját költötte erre a farsangra. A leány megsokalta a panaszok hallgatását, határozott s a bált követő délután csomagolt s egy pár jó ajánlattal bőven ellátva felutazott a ióvárosba, hogy majd mint nevelőnő maga keresse meg a kenyerét.

Fehér Gábor nagyokat busult a cigány

s a boros kancsó mellett, s gyakran huzatta hogy „Csak egy kis lány van a világon” — a kis város még egy ideig beszélt a kőszívű anyáról, s aztán mindenki napirendre tért a dolog felett.

Ormós Eliz új pályáján nem nyíltak rózsák. Keserves kenyér volt az, a mit megszolgált. A kínos nélkülözések, a mindenütt tapasztalható rossz bánásmód tette komoly nővé a fiatal leányt. Mindegyik helyén volt valami baja; itt a gyerekek voltak türehtelenül rosszak, ott az asszonya szekántsokodott és a legtöbb helyen a ház erősebb nemű tagjai vallottak neki szerelmet, illetve üldözték ajánlataikkal. Eliz ellen ugyszólván mindenki összeszküdt, mindenki vesztét akarta és azon felül a reménytelen szerelem is kínozta; mert Fehér Gábort még mindig nagyon szerette.

De csodálatos energiájú leány volt, az ő helyében nagyon sokan elbuktak volna, és ő mégis erős udott lenni. Türt, szenvedett és haza gondolt. Megnyugodott a rosszban, úgy vette azt, mint a „sorstól” mindenkinek kijáró kellemetlen porciót; nem zúgolódott, nem panaszkodott senkinek sem, s a levelei, melyeket az anyjának írt tele voltak a megelégedés, a jólét minduntalan emlegetésével. Pedig néha, de kellemetlen percei voltak akkor, mikor a nemtelen ajánlatokkal üldözték, mikor a hisztérikus asszonyai a féltékenykedéseikkel kellemetlenkedtek. S

Brediceanu Coriolán: A cselekedete az, hogy a saját népét felvilágosítja, a mi erőssége a hazának, nem pedig gyengesége. Makar Samu, a mikor 1844-ben a Nagyszőlősi kerület képviselőjét felajánlották neki, azt mondta, hogy ez a kerület tiszta román, küldjenek tehát oda román embert, a kit a nép ismer és a kiből megbízik. (Taps a nemzetiségieknél.) Nekik nem kellett a Kossuth levele, ők nem a mandátumot keresték, hanem a bajok orvoslását és így jutottak mandátumhoz. A régi rendszer piszkos volt. Csödbbe került. Ettől a csödből nem szabad semmit sem átvenni, legkevésbé a módot, a hogyan a régi rendszerben a nemzetiségi törvényt követelték. Sorra veszi ezután a már ismert nemzetiségi sérelmeket. Kijelenti, hogy nekik nincsenek szeparasztikus törekvéseik. Végül kijelenti, hogy a nemzetiségi feliratot elfogadja.

Nagy György: Fáj neki, hogy a nemzetiségiek itt olyan hosszú vitát rendeznek. A nemzetiségieknek panaszra nem lehet okuk. Pedig se hossza, se vége az ő hosszú sirámaiknak. Olyanok ők, mint a Dummer August, a ki egy nagy csomagból a publikum általános derűtsége közepette egy kis gyűrőt vesz ki. (Derűtség.) A nemzetiségiek a szolgabírákra panaszkodnak. Neki is voltak panaszai, de ezekkel a belügyminiszterhez fordult és hozzáfűzte, hogy itt panaszok vannak, mielőtt azt illetékes helyen tették volt. Nem érti, hogyan állítják a nemzetiségiek, hogy nekik van programjuk, holott nincs. A nemzetiségieknek a magyar nemzet osztatlan egysége fáj. Üdvözlő a feliratnak a gazdasági kérdésekre vonatkozó részét. Szükségesnek látja, hogy a miniszteriumban erdélyi osztály állítsák fel a felirat azért nem elégíti ki, mert nem tükröződik vissza benne a függetlenségi program. Fell kellett volna benne említeni a Fejérvári kormány válaláshelyezését. A feliratot mindazonáltal elfogadja.

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után:

Dr. Vajda Vojvod Sándor: Furesának tartja, hogy a magyar pártok nem akarják elismerni a nemzetiségi alapon álló pártjukat. Hiszen, ha anarkista alapon akarunk szervezkedni azt is el kell ismerni. Mi nem a magyar nép ellen küzdünk, ez botor állítás. Mi a magyar osztályuralom és oligarchia ellen küzdünk. Nem kell a mi népünket izgatni. Hiába tanítják az oláh gyereket az iskolában magyarul, az élethen úgy is elfelejti. A magyarosítást az iskolákban lehetetlen keresztülvinni. A hírlapi cikkek erre vonatkozólag félrevezetik a magyar közönséget, a minthogy félrevezették tavaly az oláh lázadásról szóló hírekkel. Az új kor

szokban ugyanazt a rendszert hajtják végre a régi kofák, mint a szabadelvrendszer alatt. Fáj neki, hogy őket oláhoknak nevezik és becsméri őket. Idézi, hogy Széchenyi István gróf mit irt a nemzeti nyelvről.

(Távirati tudósítás.) Szünet alatt a képviselők a terem közepére sereglettek s ott erős vita keletkezett a magyar és a nemzetiségi képviselők közt. A nemzetiségieket híjába kapacitáltak a felszólalásaik abbahagyására, mert ezek kijelentették, hogy folytatni fogják a felirati vitát. Szünet után az **Elnök** rendretasítja **Markos Gyulát** egy a vita folyamán tett közbeszólásáért. Ezután **Vajda** (nemzetiségi) beszélt az ülés végéig. Elfogadja a nemzetiségiek feliratát. Holnap is a felirati vitát folytatják.

KÖZIGAZGATÁS.

Az alispánválasztás.

— július 9.

Néhány nap választ el Hajdúvármegye alispáni székének betöltésétől. Hogy a választási mozgalom széles hullámokat ver s szenvedelemmel tölti be a szembeszálló feleket, ennek oka abban keresendő, hogy két komoly számban jelölt, Kovács Gyula, h. alispán és Somossy Béla H. Bősörmény polgármestere, csakugyan olyan férfiak, a kikért lelkesülni érdemes, a kiktől azt reméli saját pártjuk, hogy az ő kezükben van legjobb helyre letéve Hajdú vármegye sorsa.

Kovács Gyula, mint a 48-as és függetlenségi párt hivatalos jelöltje, érdekében emeltük fel több ízben szavunkat. Az „audiat et altera pars” szempontjából közöljük az alábbi felszólalást, melyben a Somossy-párt köréből sorolják fel igazait. Így hangzik:

„H. Bősörmény városának megyebizottsági tagjai tegnap értekezletet tartottak, Kálmán Lajos, a hajdubősörményi függetlenségi párt elnökének vezetése mellett. A megjelentek közül 50-en nyilatkoztak Somossy Béla mellett s így — tekintve Hajdú

dorog, Hajdunánás és még a többi község csaknem teljes számmal való csatlakozását, Somossy Béla a legszebb reményekkel tekinthet megválasztatása elé. Somossy pártja, ezen nyugodt hangulatában, nem is veszi rossz néven, ha az ellenpárt minden tőle telhető elkövet jelöltje érdekében, sőt meg van arról győződve, hogy bizonyos tulkapások éppen nem találkoznak a különben is alispán helyettes, tehát a pártatlanságot még mostani helyzetében is megőrzni köteles Kovács Gyula helyesléssel. Ilyen tulkapások leginkább a Balthazar Dezső esperes rovására irandók, aki csakugyan tulmegy azon a határon, melyet eléje ír ha egyéb nem, úgy papi hivatása. Nem beszélünk ösmeretes demagóg működéséről és nem foglalkozunk részletesen azon cikkével sem, a melyet a „Magyar Szó” című lap 1905. évf.-nak egyik novemberi vezércikkében, saját nevének aláírásával, a név alatt esperesi minőségének megjelölésével hódol meg báró Fejérvári Géza, akkor darabont-miniszterelnök és kormányja előtt. De azt már szó nélkül nem hagyhatjuk, a mit kortesi hevületében követ el. Ő, mint a hajdubősörményi ref. egyház számvizsgáló bizottsága arra kötelezte a számadó gondnokot, hogy éppen az alispánválasztás napján, vagyis e hó 13-án maradjon otthon számvizsgálat céljából. Ez önhatalmu akadályozása az egyéni szabadságnak polgári kötelességének teljesítésében. De némi következtetés van abban, hogy a mikor a gondnok otthon maradni köteles, az elnöki tisztet betöltő esperes és a számvizsgáló bizottságnak vele egy párton levő más tagja bizonyára eljönne Debrecenbe és akadálytalanul élnek választói jogokkal. Elvégre is a függetlenségi párt — függetlenségi párt! a mely szép elnevezéssel összefügg azon feltevés, hogy az önkényeskedésről távol jár.

Irodalom és Művészet.

Hulló virágok. E címen jelent meg Dr. Matolcsy László dala, melyet zongorára átírt P. Nagy Zoltán. A mű Csáthy Ferenc bizománya. Ára 2 korona. A mű három gyönyörű dalt tartalmaz: I. Késő őszel, II. Alakomban, III. Már minálunk

ilyenkor elővette az édes anyja nagy ide oda dülöngöző betűs írásait és azok meg nyugtatták. A levelek végén, Fehér Gáborról volt mindig említés téve a ki még nem nősült meg. És a szerelmes leánynak elég volt ennyi, reményt kovácsolt ebből a jövőre. A ferde nézéseket, a rossz bánásmódot tűrte s lassankint egészen meg is szokta.

Anyjának minden hónapban küldött valamit s a két szobás kis lakásba beköszöntött a jómód s az özvegy taníthatta fiát, Eliz kis öcsését. És otthon olyan ábitattal beszéltek a leányról, mint valami szentről.

Fehér Gábor gyakran találkozott a kántornéval és szeretett volna valamit Eliznek üzeni, talán azt, hogy — jöjjön már haza — de nem mert. Félt az anyjától, aki halani sem akart a kántor kisasszonyról.

Eliz fáradt a munkában, megtört a sok szenvedés s vágyott már hazamenni, de még szükség volt arra, hogy keressen. Arca nem volt már üde, kedélye elborult és az illúziói is pusztulni kezdtek, egyik a másik után és lassan-lassan arra a tapasztalatra jutott, hogy Fehér Gábor soh' se fogja őt elvenni.

A legutolsó helyén, újra elővették őt a régi bajok. A csintalan rossz gyermekek apja folyton üldözte, nap-nap után ostromolta, ő persze erélyesen rendre utasította. És egy alkalommal, tanuja volt ennek az asszonya,

aki azt hitte, hogy ő csak komédiázik, adja az ártatlant.

Nagy patália következett, meggyanúsították, azonnal pakolt és haza utazott. — Nem bírta már tovább. Otthon örömmel fogadták, az öccse felsérdült és pótolta helyét a kenyérkeresésben.

Tíz év múlt el, hosszú tíz év szenvedésekkel tele Ifjú, bájos, életvidám leány volt mielőtt távozott és most érezte a keserves tíz év teljes súlyát. Arcára ráncok jöttek, kicsinyek, alig észrevehetőek, de sok bánatról regélők. Az anyja jóságos szavai nem tudták felüldíteni, szórakozást nem kerest, mindig csak a bajai, kellemetlenségei jutottak az eszébe, a mikkel az élet rögös országútján oly sokszor találkozott.

A kisváros olyan volt mint azelőtt, egy pár leány férjhez ment, egy-két asszony elvált és a lokális jellegű botrányok a régi recept szerint megújultak. — A legnagyobb vigasztalás az volt, hogy Fehér Gábor még nem házasodott meg s hogy emberkerülő, mord agglegény lett belőle.

Az egyik meleg nyári nap délutánján Eliz kiment a temetőbe, a kedves halottait ment meglátogatni, a temető mellett a domboldalon volt a Kálvária. Buján virítottak a vadvirágok, s a leány csokrokat kötött. — Megindult a Kálváriához vezető úton s minden stációnál letett egy kis csokrot. A Kálváriát járta, ami oly hasonlatos volt az ő

élete Kálváriájához. El volt merülve gondolataiba, nem nézett se jobbra, se balra s egyszerre egy ismerős hang, régen hallott, nevén szólította. Hátra fordult s Fehér Gábor ismerte meg a vadász ruhás emberben. — Hidegen, mint az ismeretlenek kezét fogtak és egy darabig szótlánul nézték egymást. — Tíz év óta most először találkoztak.

— Hol volt oly soká? — kérdezte a férfi.

— Szenvedtem, küzdöttem.

— Mért nem szólt, mért nem értesített.

— Magának kellett volna szólania.

Nem beszéltek sokat, felesleges volt most a beszéd, Eliz szemei könybe lábadtak. — A férfi a leány keze után nyult, Eliz elvonta tőle.

— Addig mig meg nem hallgat — addig — hagyjuk . . .

És elbeszélte sorsát, baját, szenvedését, kálváriáját, amelyen hordta, cipelte a keresztet s a hol szurták a tövisék.

Visszafelé már, mint völgyény s menyasszony jöttek. S Ormós Elizre nézve csak a kálváriához vezető ut volt nehéz, visszajövet az erős férfi levette válláról az élet keresztjét.

Negyedi-Szabó Béla.

az alföldön. A dalok, azt hisszük mielőbb közkeveltségnek fognak örvedeni. Dr. Matolcsy László úgy a dalköltészet, mint a zenében nagy jártassággal, szép érzéssel bír, miért is a csinosan kiállított művet ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 9.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Aranykalász reng a rónán,
Itt is, ott is aratnak,
Aratnának a lánvok is,
Ha az eszük megjönne az uraknak.
Ha változna az a nézet,
— Mit bár soh'se hallanék, —
Megnősülni?! Így felelnek:
Hej, ráérünk arra még...
Igaz ugyan, ily melegben,
ki fia házasodik?
Én is ezt az elvet vall'nám,
Ha a lányból nem volna a hatodik.
Mind a hat kirándul mindig,
Ha hívják a Dobosba,
Bár a lányok azt állítják:
Egy hű otthon jobb volna.
Kimegy ön is, amint hallom,
Enyhítse a bajomat!
S ha hazajön Szerkesztő ur,
Vegye el a lányomat

Egy kesergő családapa.

Hajnal a buzaföldön.

— július 9.

Már haldoklik az éjszaka, már szürkül a hajnal, mire sétálgatásomban kiérek a harmatos mezőkre. Mögöttem a poros város unott kőházaival, előttem a szabad róna kerészsége. Közben lassu csobogással folyik a Tisz, szőke fodraira égőpiros pántlikát tűz a hajnalragyogás.

Nagy határ buzaföldnek keskeny mesgyéjén haladok. Kései pipacsok felpattanó kelyhe verődik a labamhoz, kezemmel nedves kalászkokat simogatok végig. Mintha a gabonának könnyei hullanának, melyeket tüstént libegő köddé finomít a kivillanó nap első csókja. S a libegő ködöt langyos szellő röpti fel a kék magasba. Röpti föl, föl, a jó Istenhez, a kinek kezéből árad az élet, az áldás, a kit köszönt a buzavirágok lélekzése és a pitypalattyok verése.

Kalászkok könnyével, virágok lélekzétével, madarak reggeli énekével én is felemelem hozzád lelkemnek szavát: én Uram, én Istenem, jó emberek jó Istene!

Téged illet itt minden dicséret és dicsőség. A te láthatatlan kezéd igazította a buzaszáll növekedését attól a perctől kezdve, hogy kiszől a mag a föld meleg szívében és a te szemed vísei rá gondot egész addig, míg az acélos buzaszemet csűrbe nem takarítja a gazda.

Téged illet itt minden dicséret és dicsőség, mert Te áldottad meg a magvető munkáját. Vigyáztál, hogy hitvány talajra ne hulljon a mag s fel ne szedjék az ég madarai. Vigyáztál, hogy csirájában meg ne aszalja a szemet a nap öldöklő tüze. Vigyáztál, hogy el ne nyomja a vetést a gaz, föl ne verje a konkoly, halálra ne lepjék a föld apró férgi.

Téged illet itt minden dicséret és dicsőség, Uristen, mert csak Te ösmered a szántó vető ember százszor százágú gondját-baját. Csak Te tudod, hogy a mag elszórásától

betakarításig örökös aggodalommal kél-fekszik a gazda. Retteg, ha forróság van: öszszezugszorodik a buza szeme. Retteg, ha nap-számra esik az eső: megdőli a vetés, kiszárad a zöldelő reményünk. S mikor megszűről hallik, hogy dörög az ég a fehér szélű vörös fellegekben, nincs hová menekülnie a föld szegény népének, csak a te irgalmasságod fehér szárnyai alá.

Téged illet itt minden dicséret és dicsőség, Uristen! Hozzád száll a könyörgés, mikor emelkednek az asztagok, a kereszttek: óvd meg őket tüztől, víztől, rossz emberek gonosz igyekezetétől. Hozzád száll a háladás, mikor a gazda kalaplevéve végig tekint vetései arany tergerén. S mikor majd leperdül a gazdasszony szeméből az öröm könnye az első szelet új kenyérré: az a köny is Téged dicsér. Egész esztendőn keresztül szakadatlanul magasztal Téged az emberi szív napkelettől napnyugatig, mert mikor egyik szögletében vetnek a földnek, a másikkban akkor aratnak s Te kinyujtod a te kezedet és betöltesz mindeneiket a te áldással.

Immáron ébred a város s ébredése kihalló zaja elhallgattat pitypalatyszót és pacsirtaéneket a szabad mezőn, mely néki terem fehér kenyeret. Gyárkémények füstje homályosítja el a folyó tükrét s mint nehéz lehellet uszik a vetések fölött, melyek szeliden hajladoznak a föld felé. Én is lehajlok és megcsókolom az édes anyaföldet, érezvén, hogy közel van hozzám az Isten.

Csipke.

— Gróf Zichy Jenő állapota.

Szomoru hirt hozott ma a táviró gróf Zichy Jenő egészségi állapotáról. A gróftot ma ugyanis *elborult elmével a Niedermann féle gyógyintézetbe szállították*. Tudósítónk telefonon kérdést intézett a szanatóriumba s a hirt onnan megerősítették.

— **Hol nyaral Szabolcska?** Sokan érdeklődnek aziránt, hogy Szabolcska Mihály a népszerű poéta, hol nyaral. Mert hála Istennek, még vannak, akik a neves magyar poéták hogy és hollétéről szívesen tudakozódnak. És ez még mindig a poéták iránti figyelmes érdeklődés bizonyossága. A nyarat Szabolcska az idén Felfaluban tölti. Ez a hely azért is nevezetes, mert ez volt a Szabolcska első parochiája, itt szállta meg leggyakrabban az ihlet pillanata, mely a barna fenyők rejtelmes susogásából s tágas kertje végén eliramló szőke Szamos vig csobogásából surrant a lelkébe. Itt folytatta költői munkálkodását és itt írta azokat a szépséges igaz hangú verseket, amelyek nevét egyszerre a hir szárnyaira vették és előkelő helyet biztosítottak neki a magyar költők sorában. Hogy pályája elszólitotta Felfalu tiszta levegőjéből Temesvárra, mintha megtépázták volna nemzője szárnyát a nagy zajos, gyár város szituációi. Érezte ő ezt és azért vágyik egy kicsit vissza oda, ahol a költői teremtés gyönyörűségét oly igazán érezte. Szándéka az egész nyarat ezen az emlékektől rejtő kedves helyen eltölteni; a Szamos édes meséket mondó folyásánál s a fenyők tömött, tudót tápláló illatában, amelyekről azt mondja:

„Nálunk, ha egy kis szélroham fut át
Hogy összerezzen minden kis fa ág!
Itt a levegő egészségesebb;
Lám a fenyőfák nem idegesek!”

Még Szovátára, az ő kedves fürdőhelyére sem megy el, hanem felpakolt egy

nagy csomó tiszta papírt és azt mondotta egyik jó barátjának, hogy Felfaluból addig ki nem mozdul, amíg azokat tele nem írta. Hát van ennél szebb és nemesebb szórakozás a világon?

— **Ülések az ipartestületnél.** Holnap délután 3 órakor az orás és ékszerész szakegylet, 4 órakor pedig a szijgyártó mesterek tartanak ülést az ipartestület tanácsstermében. A tárgyat az ipari serelemek képezik.

— **Megszurta a kedvesét.** Arany Sándor nagyváradi kömüves a tegnapi vónattal jött Debrecenbe a vele vadházasságtan élő Kiss Juliánával. A szálloda korcsmájában összeveszttek s a férfi az asszonyt zsebkésével megszúrta. Az asszony a rendőrségre sietett, de az uton, a főutcán a bankpala előtt összeesett. Haldokolva szállították be a közkórházba. Arany Sándort pedig a rendőrség letartóztatta.

— **A tulipán-szövetség hangversenyének** második napja ma folyt le csaknem ugyanazzal a műsorral, épen oly megbotránkoztató csekély érdeklődés mellett. A ma esti műsort *Solymossy*, a mester nyitotta meg nagyszerű arcjátéku s komikus hatású monológjával, aki a műsor folyamán szintugy mint tegnap, még nagyszerű kupléival is gyönyörködtette a közönséget. *Filó V.* és *Cserváry Irén* gyönyörűen énekelte a tulipándalt, amely igen nagy hatást keltett. *Cserváry* a műsor folyamán még többször is elég bőkezűen osztogatta gyönyörű hangja, nagy énekművészete drága kincseit. *Sajó Izsó*, ez a hatalmas, csengő édes hangú ének művész valószínűleg ünneplés tárgya volt az este. Lányi cimbalom kísérete mellett *Dóczy* nótákat énekel, de a legnagyobb volt a hatás, amely ekkor és utána elementáris erővel tört ki, a *Lampérth Géza*—*Lányi* gyönyörű szép darabjának, a „honvéd kesergő” elnevezésű, amelynél gyönyörű szép erőteljes hangjának színező erejével a szó szoros értelmében brillirozott. Igazán kár őt hallani — az orfeum deszkáin! A mai műsor koszorúja, a siker koronája volt aztán a *Thurzó Ilona* néhány énekszámja. A dicséret ő mellett nagyon keveset mond, őt hallani kell és élvezni lehet csak! Városunk régi nagy szeretetben részeltetett művésznője ő s most újra megjelent itt, hogy ragyogjon és elragadjon. A Cigány báró egyik legszebb részletét énekelte óriási hatás kíséretében, úgy hogy többszöri lámpák elé hívása után kénytelen volt még szárait megtoldani egy csodásan édes csengő olasz nótával. Most aztán már vége ennek is s a tulipán is nem-sokára tán hervadásnak indul.

— **Szélhámos asszony.** *Ogai Regina* Ilona 47 éves eperjesi illetőségű nő évek óta abból él, hogy szélhámoskodásaival rémületbe ejti azokat, akikkel a sors összehozza. A szélhámos asszony június 9 én hagyta el a debreceni fogházat, ahol különböző büncselekményekért 9 hónapot ült. Alig hogy kikerült a fogházból, újra régi mesterségét kezdte folytatni. Különböző álnevek alatt igen sok családhoz befurakodott, hol mint nevelőnő, s az első kedvező alkalmal meglopta az illető családot, előleget vett fel stb. — Üzemeire a rendőrség is figyelmes lett s ma a Miklós utca 38 szám alatt *Bardócz* rendőrbiztos letartóztatta.

— **Új tanítónők.** A következő felszólalás közzétételére kértünk fel: A két tanítói állásra a 3-ik helyen jelölt, de itt működő *Ormós Lajost* és a helybeli születésű *Herzegh Bélát* választották meg. A anító-női 3 állásnál azonban a presbiterium megint jelét adta, hogy nem tekint az igaz érdemre, hanem külső, sok-sok alaptalan indokok befolyásolják. Az egyháznak volt ugyanis 3 helyettes tanítónője *Konrád Irén*, *Szilágyi Julia* és *Zong Julia*. Ezek közül a 2 utóbbit megválasztották, míg az első elrejtették. — Holott *Konrád Irén* volt a 18 jelölt közül első helyen ajánlva, aki már 4 éve tanít kitűnő oklevéllel, kitűnő eredménnyel az

egyház szolgálatában. És ezzel a presbiterium ezen kiváló eredménnyel működő alkalma zottjának a jutalmát azzal fizette meg, hogy azt négy évi sikeres munka után az állandóság helyett elbocsátotta, mert az a híre jár, hogy az egyház ezen rendes tanítónői székek mellett nem alkalmaz ideiglenes tanítónőket. Nem hisszük azonban, hogy ez megtörténhessen, s a presbiterium bizonyára megtalálja a módját hogy ezen derék és a bizonyosságok szerint kötelességét jól és hiven teljesítő tanítónőjét alkalmazni fogja továbbra is.

— **Népgyűlés az oroszországi mészárlások ügyében.** Pozsonyból jelentik: A bialosztoki zsidóüldözés ügyében az ottani Bellevul szálló nagytermében mintegy 600 polgártól látogatott tiltakozó gyűlés volt dr. Fischer Jakab főorvos elnöklésével. A gyűlés folyamán Sziklay és Jankovics képviselők és mások elítélték az oroszországi eseményeket. Ezután bemutatták a jelenvolt angol orvost, mint az odesszai mészárlás szemtanúját. Végül egy határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint legmélyebb részvételük kifejezésével remélik, hogy a dumának sikerüljön fog a további vérengzést megakadályozni.

— **Tyuktolvajlás.** Varga Lajos csizmadia mester panaszt emelt ismeretlen tettes ellen, aki több alkalommal megdézsmálta tyukolját. A rendőrség nyomoz.

— **Buffalo Billék lopásért feljelentve.** Az indiánusok vitéz ezredesét bajba hozta most Weber Frigyes bécsi vendéglős. Mikor ugyanis Buffalo Bill Bécsben mutogatta Bórharisnyáját, sólyomszemét s velők az ál-indiánok egész légióját és Európában beszerzett „amerikai” lovait, a práteri Wampetics, Weber, kibérelte Buffalo Billtől az italmérését. Ki is szállított 1000 poharat, de ezek másnapra eltűntek. A vendéglős hiába kereste poharait s mikor követelte, Walter üzletvezető egyszerűen kidobatta két markos indiánusával, akik még abból az időből haragudtak rá, mikor még mint zsákhordókat dobta ki őket koresmájából. Bill uram el is zónázott bandájával Bécsből. — Weber vendéglős pedig egyet gondolt s elutazott Szegedre a társaság után, ahol Buffalo Bill előadása közben sörözgetvén, felismerte saját poharait. A szegedi rendőrkapitány kíséretében aztán ismét megjelent a Vad nyugatot ábrázoló sátortriborban s a magával hozott poharakkal igazolta Bill uramék turpisságát. Walter üzletvezető ellen pedig nyomban megtegte a feljelentést lopás miatt s az 500 korona értékű poharain kívül követeli egy napi elmaradt hasznát is.

— **Vérengzés a pásztorórán.** Marosvásárhelyről jelentik: Fülöp Lajos 22. ezredbeli honvéd hadnagy tegnap este Oreskovits János rendőrkapitány és neje társaságában a színházban volt. Az előadás után Oreskovits kapitány rendőrségi inspekcións éjjeli szolgálatba ment és feleségét a hadnagy kísérete haza lakására. A gyanakvó férj időközben hazalátogatott, de lakásába csak hosszas zörgetés után az ablakon juthatott. A lakásban nejét gyanus helyzetben találta Fülöp hadnaggyal. A meglepett és megrettent hadnagyot Oreskovits szolgálati kardjával össze akarta kaszabolni, miközben a hadnagy állítólag önvédelemből szolgálati forgópisztolyával Oreskovitsra lőtt s a golyó a tüdőn áthatolva a szívcsucsot is érintette. Az első segélyt dr. Kozma Imre rendőrorvos nyújtotta a sebesültnek, míg reggel 8 óra után dr. Kozma rendőrorvos és dr. Grossmann Rezső honvédezedorvos újabb kötést alkalmaztak rajta, kit lakásán ápoltak, de

életben maradásához alig van remény. A tragikus végű alkapitány alig két év óta nős ember, gyermekei nincsenek s neje kedvéért lépett ki a katonaságtól, odahagyva hadnagyi rangját. Ezelőtt három évvel választották meg a rendőrséghez alkapitánynak. Fülöp Lajos hadnagyot még az éjjel letartóztatták s egyelőre a honvédségi lak-tanyában marad fogva, honnan rövid időn belül a VI. honvédkerületi börtönbe szállítják. A vizsgálóbíró a hadbíróssággal egyetértőleg megindította a vizsgálatot.

— **Kellemetlen utitárs.** Kellemetlen ismeretsége akadt a bécsi gyorsvonaton O. Emil bécsi magánzónak. Párkány-Nánán e hónap 8-án éjszaka felszállott a bécsi gyorsvonat egyik első osztályu szakaszába. A magánzó a szakaszban egy előkelő modoru elegáns fiatal embert talált, aki báró Fiáth Gézának mutatta be magát. Elbeszélte, hogy Bécsbe igyekszik ahol a Continental-szállodába bérelt lakást. Miután azonban járatlan Bécsben, felkérte O. Emil, hogy kalauzolja. A rokonszenves „báró” kívánságának készséggel tett eleget a magánzó. Másnap felkereste a fiatal embert a Continental szállodában, bejárták Bécsét, majd kirándultak Bädenbe, ahol a Curparkban megvacsoráztak. — A vacsora oly hosszúra nyúlt, hogy lekésték a vonatot. Nem maradt tehát más hátra, mint hogy a Bruszli-szállodában szobát béreltek, és ott töltötték el az éjszátát. — Reggel amikor O. Emil felébredt meglepetten látta, hogy utitársa eltűnt és magával vitte O. Emil 350 koronáját, továbbá smaragdköves kigyós arany melltűjét is. Később kitudódott, hogy a báró ur közönséges szélhámos, utazó zsebtolvaj, aki a Continentálban sem fizette ki a számláját. A szélhámos magyar ember és csak törten beszéli a németet. A rendőrség nyomozza.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakásban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középkorú egyén 50—100 forint óvadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdasági állásra, pénzbehajtásra, raktárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnoki állást is elfogad. Cím a kiadóhivatalban meg-tudható.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csúsz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányezzeri bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszerű” gyógyszerár. 107—x 51.

x **Görvélykóros gyermekek** szedjék a „Sirolin Rocca”-t. Ez a legjobb creosotkészítmény, melyet a gyermekek a legzihve-szebben szednek. Kötő hatással van az általános jóérzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ mint csukamáj-olaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olesósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárakban, Piac-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este orgányzene.

A senki országa.

— július 9.

Aligha van a földtekén olyan ország, a melynek jogi helyzete, hovatartozandósága annyira homályos legyen, mint Boszniaé s a vele kapcsolatos Hercegovináé. Az csak úgy lóg a levegőben ég és föld között s hogy voltaképen hol van, azt sem ő nem tudja, sem más. Hogy már nem a maga ura, ez bizonyos. De hogy már nem a török szul-táné, az tény. Elvétette tőle a berlini szer-ződés. Elvétette Ausztriával és Magyarországgal. A gesztenyét kapartatták ki velünk a parázsból azon cím alatt, hogy a balkáni háboruk gyújtófészeke mindig Bosznia volt, ennél fogva egy európai nagyhatalomnak kell rátennie a kezét.

Rá is tettük alaposan. — Rengeteg pénzbe és vérbe került. A bosnyák, illetve annak törökhitű renegát része védekezett s egyéb utasítás híján hozzájuk csatlakozott az ott állomásozó rendes török katonaság is. Sok jó magyar legény csontja porlad ott, akik elesetek a harcban, még több pusztult el a guerilla háboru fáradaimában és beteg-ségeiben.

Magyarország népe elejétől fogva el-lenezte ezt az okkupálást. Költségesnek és oktalannak tartotta. Az volt a nézet, hogy ha valamely nagyhatalomnak szüksége van rá, vegye el az, de nekünk nem kell. Az akkori közhangulatra jellemző, hogy Pest-megye hatósága megtagadta a Bosznia-ba mozgósított katonaság elszállítását. Széll Kálmán pénzügyminiszter pedig lomoadt.

Most pedig itt van ez a Bosznia és Hercegovina a két állam nyakán s sem mi, sem ők nem tudják, hogy valójában mik és hová valók. Magyarországhoz nem tartoznak. De Ausztriához sem tartoznak. Semmiféle önkormányzati joguk nincs, körülbelül olyan a helyzetük, mint Magyarorszáé volt az el-nyomás idején. A nyakazon a nekik ide-gen katonaság s az idegen hivatalnokok raja. Azután feketesárgára van festve az egész ország és uralkodik a régi zsandárszellem. A sajtó megbénítva, a gondolat szabadsága elfojtva, autonómia sehol, ellenben a teher, óh a teher egyre növekszik a népen.

Pedig a befektetések nagy részét nem is ők viselték. Mert befektetések történtek, ez nem tagadható de nagyrészt a mi költ-ségünkön. Boszniában és Hercegovinában is azóta van kultúra és közbiztonság, gazda-sági fejlődés, amióta Ausztria-Magyarország oda betette a lábát. Részben a saját bőrünk-re történt ez.

Amit itthon meg nem csinálnak, ott megtették, a katonaságot napszámos mun-kára használták, csak hogy kedvezzenek a népnek. Kaptak utakat vasutakat, bürokrata, de jó közigazgatást, nemzeti ruhába bujta tott katonaságot, akinek nyakáról leszedték a török jobbagyságot, ott szuronyos közbiz-tonszágot teremtettek, de hiába, egy ország szabadságát mindez nem képes pótolni!

S a bosnyákok panaszkodnak, akik otthon élnek és lehetetlenség, hogy elmaradottságból való fejlődésüket ne látnák és tapasztalják. De az emberi és állami jogok nélkül ezeket is csak feljajdulva nézik, akik otthon vannak, egy részük pedig otthon sincs, hanem emigrált. A törökök Ázsiába, a szerbek Amerikába.

S ez az, amit Ausztriában, különösen Bécsben nem képesek megérteni. A múlt héten, hogy a bosnyákok küldöttsége Kos-suth Ferencnél tisztelgett s pártfogását kérte, Bécsben bizonyára meglepődve kérdezik, hogy hát mit akarnak ezek tulajdonképen? Hiszen mindent megadunk nekik, még lö-versenyt, fürdőt és galamblovászatot is! A szegény bosnyákoknak azonban mindez nem ér semmit, ha nem kapta meg a szabadságot s az emberi jog tartozékát, az öko-rmányzati jogot. Az aranykalitkában élő túltömött rabmadár és a lég szabad világot élő szabad madár története. Miandeni ismeri, csak Bécs nem. Bécsnek meg van a maga „egy akol egy pásztor” elmélete abban a formában, hogy ő a pásztor, a különféle népeket, nemzeteket, országokat és népjo-gokat össze kell csapni egy akolba s mind valamennyien legyenek együttesen Bécsnek a fejős tehenei.

TAVIRATOK.

Barabás aradi mandátuma.

Budapest, július 9. Barabás Béla ma Jusch Gyulának, a képviselőház elnökének, levélben jelentette be az aradi mandátumáról való lemondását.

Politikai párbaj.

Budapest, július 9. Dr. Somogyi Lajos ügyvéd és Kiss Ferenc VII. ker. előljáró a napokban egy kávéházban összeszólalkoztak a választások miatt. Az ügyet ma pisztollyal intézték el. Sebesülés nem történt.

A kvótabizottság ülése.

Budapest, július 9. A magyar kvótabizottságban Széll Kálmán bejelentette, hogy a két bizottság között in merito közeledés egyáltalában nem történt. Mindkét fél szíjardán megmaradt eredeti álláspontja mellett, így a bizottság működését belejezettek tekintik, a bizottsági jelentés megszerkesztésével pedig Földes előadót bízta meg.

Tengerbe zuhant káplán.

Budapest, július 9. Fiuméből táviratozzák: Ma, az Adamich mólón egy Meczger nevű budapesti káplán véletlenül a partszéléről a tengerbe zuhant s utána a hullámokban rögtön elmerült. Szentgyörgyi Imre budapesti káplán és Vermes József fővárosi kerületi kapitány azonnal utána ugrottak, és nagy életveszélyes küzdelem után a hullámokból szerencsésen még élve kimentették.

Oroszországból.

Budapest, július 9. Szentpétervárról távirják: Az orosz nép szövetségének tagjai Jaroslwból táviratot intéztek a birodalmi дума elnökéhez, melyben kérik, hogy intézzen kérvényt a cárhoz, hogy katonai diktatúrát létesítsen. — A birodalmi tanácsban tudvalevőleg nagyon kifogásolták, hogy a hivatalos lap hasonló, egyenesen a cárhoz intézett kérvényeket közöl.

Karagyorgyevics Bécsben.

Budapest, július 9. Karagyorgyevics Pál herceg ma reggel Bécsbe utazott.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 9.

Buzakínalat nagy, vélekedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 20,000 méterháza került forgalomba 10—20 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonafélék közül tengeri, árpa nyugodt, rozs lanyha, zab forgalom némikül. Idő: borús.

Buza októberre	15.06—08.
Buza aprusra	15.66—68.
Rozs októberre	12.42—44.
Rozs áprilusra	
Zab októberre	13.00—02.
Zab áprilusra	13.40—42.
Tengeri augusztusra	12.22—24.
Tengeri szeptemberre	12.45—48.
Tengeri 1907 májusra	11.08—10.
Repcé augusztusra	30.30—50.

Törvénykezés.

§ Fegyházra ítélt pap. Pópa János volt alicernatoni gör. kath. pap szenzációs bűnügyének szombaton volt a kézdivásárhelyi kir. törvényszék előtt főtárgyalása. Pópa János gör. kath. papot 8 rendbeli közirathamisítás, 39 magánokirat hamisítás büntetésében, 29 rendbeli sikkasztás vátségében mondta ki bűnösnek a törvényszék és ezért 3 és fél évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Pópával azonban még min

dig nem számolt le teljesen a büntető igazságszolgáltatás, mert — mint értesülünk — Zakariás Mihályné sérelmére elkövetett magánokirathamisítás büntető ügyét a kir. törvényszék külön eljárásra utalta s külön is fog ítélni az ügyben.

Szerkesztői-posta.

Érsemlyen. A füzetek utnak indultak. Ajánljuk gondos elolvasásra.

Leovigil. Kérdését közöltük orvosi tanácsadónkkal, az pedig a következő jó tanáccsal szolgált: A fülzugás rendszeren onnan ered, hogy a fülben ugynevezett fűlsár képződik és ez idővel igen összegyűlvén, a fülhártyát érinti s ez okozza a zugást. Ennek igen egyszerű és biztos gyógymódja van. A fülbe este, lefekvéskor melegített glicerint kell önteni, de forró ne legyen, csak langyos és úgy fekdüdni, hogy a glicerint feloldja a fűlsárt s másnap langyos vízzel többször ki kell fecskendezni. Az erre használt víz igen tiszta legyen, a fülfeccskendőt pedig a gyógyszerárban olcsón be lehet szerezni. A glicerint 4—5 este, a befecskenézését még tovább s napjában többször lehet alkalmazni és így rövid időn kitisztul a fül, mire a zugás elmarad. A fület piszkálni nem szabad, mert az igen veszélyes, könnyen gyuladást okoz, a mi nagyobb baj. Inkább mindig kifecskenézni, mint piszkálni, mert ez csak jót tesz és nem veszélyes.

Apróságok.

Kis lelkűek mindig nagy szavakat keresnek jelentéktelen eszméjükhez.

* * *

Nincs valami szomorubb az életben, mint a visszaemlékezés az örömek nélkül átélt ifjkorra.

* * *

A ki gyakran remél — félni tanul.

* * *

Élj, hogy tanulj; tanulj élni.

* * *

Az örütség lehet költői, de a tudatlanság soha.

* * *

A nők szívökkel gondolkoznak.

* * *

Bár behagudnak a szív sebei, a sebhely ott marad.

* * *

Vannak emberek, kik hazugságaikat oly gyakran ismétlik, hogy végre maguk is elhiszik.

* * *

Ha barátoddal beszélsz, gondoldj reá, hogy még ellenséged is lehet; ha ellenségeddel beszélsz, gondoldj reá, hogy belőle barátod is lehet.

* * *

Nagy gondolatok s tiszta szív az, a mit Istentől kell kérnünk.

* * *

A ki a halált kívánja, annak nincs helyes fogalma az életről.

* * *

Az erős akarat már fél cselekvés.

* * *

A szegénység csak akkor szegény, ha azt megérdemeljük.

* * *

Nincs ember, a ki valaha váratlanul valami jóban ne részesült volna. Ezt tartad szemed előtt s nem fogsz a jövőben kétkedni.

* * *

A gyáva emberek gépek, a melyeket a bátrak hoznak mozgásba.

* * *

Öreggé lenni a jövőben óhajt mindenki, öregnek lenni a jelenben, — senki.

* * *

Ne hidd, hogy a dícséret ajándék; kölcsön az, a melyet kamatostul kívánnak vissza.

* * *

Igen sokan tartósan megőriznek egy titkot, azonban végre is tovább adják, hogy meglássa más is: mily soká őrizte meg a titkot.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők; uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

748/1906 v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróság V. 1150/2 — 1906 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Borsod Miskolcihitelbank részére Bónis Sándor debreceni lakostól 380 korona, — fill. tőke, ennek 1902 évi január hó 5 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 130 kor. 65 fill. perköltség erejéig 1902 évi április hó 26 n. bíróilag le és felül foglalt és 1325 korona — fillerre becsült butorokból álló ingóságok **1906 évi július hó 21 n. délután 3 órakor** kezdetét veendő és Kosuth utca sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükép esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1906. évi június hó 19-én.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

Cook és Johnson-féle

amerikai

Patent-tyukszem-Gyűrű

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, mely a borzasztó tyukszem fájdalmakat — azonnal megszünteti és el is távolítja.

Ez ma a világ legjobb szere

minden szenvedőnek ajánlatik.

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona. Debrecenben kapható a következő gyógyszerárakban:

Balázs Ödön Csapó-utca, Füleky Pál a magyarkoronához, Kóczyán Dezső Homokkert-utca, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Sziloz Ferenc az angyalhoz. — Radakovics Géza, Dr. Rothschnek v. k., Dr. Varga és Bodnár G. az aranygyászaruhoz, Kovács L. a fehérhatyhoz és Tóth Béla uraknál, — ugyazint a birodalom minden gyógyszerárában és droguériájában.

Keresztény, nős vendéglóstit keres

elszámolásra,

2000 kor. biztosítékkal a mándoki

szövetkezettel,

(Szabolcs-m.)

MAGYAR

állam vasutak

menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 25
m. á. vasutól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasutól	d. e.	8 09
vásártérrel —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 34
m. á. vasutól	d. u.	4 47
vásártérrel —	este	7 —
m. á. vasutól	oste	7 07
vásártérrel —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérrel —	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérrel	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Derecske—N.-Léta felé — —		
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	9 46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4 12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10 11
Szatmár felől — — — — —	este	6 40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely--Szerencs	d. e.	11 31
vásártérre —	reggel	7 33
mávasutóhoz	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasutóhoz	este	6 28
vásártérre —	d. u.	8 29
mávasutóhoz	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasutóhoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem Szeged 1899
Arany érem Budapest 1899
Arany érem Pozsony 1902

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa- vagy vas tányérral — Gyümölcs- és

szőlő-őrleket, bogyzógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket

hydraulikus sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

SAFE DEPOSIT.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a **Piac-utca 59. számú** Steinfeld-féle házban ujonnan berendezett helyiségekben

SAFE DEPOSIT

osztályt állítottunk fel és ajánljuk értéktárgyak megőrzésére ezen teljes **biztonságot** nyújtó rekeszeket. — Bővebb felvilágosításokat kívánatra készséggel nyújtunk s a bérleti feltételeket az érdeklődőkkel szívesen közöljük.

Közgazdasági Bank Részvény Társaság

Igazgatósága.

SAFE DEPOSIT.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szönyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.
Sárga és Fekete.
Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

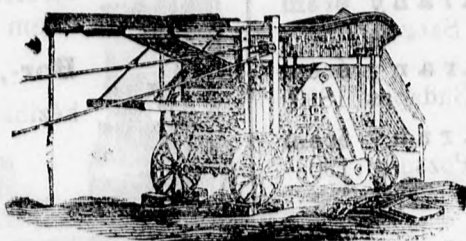
Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezelek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, IV. VÁZEL-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

FLEISHER és TARSA

gépgyára és vasöntődéje, Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen
s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,
Baker-élettisztító-rostait,
Borsajtóit s szőlőzúzóit.

Gyárt továbbá: MALOM,- OLAJGYÁR
és SZESZGYAR berendezéseket,
GŐZGEPEKET, GŐZKAZÁNOKAT
mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál
Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyébgyártmányaink
árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arcot tisztítja, teheríti és bárszony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toilett szappa-
nok a kenőcs haszná-
latához

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsás és crém
1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: **dr. Rothsneek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárában
Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger es Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Kömlössy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Mária

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weiszmann József

kereskedőknél.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.